

IVAR TANGEN CONSULTING AS

OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENTET	
01 / 2498 - 317	
DATO - 3 OKT. 2003	
AN 631	EKSP

Førstekonsulent Christer AF Geijerstam
Olje- og Energidepartementet
Postboks 8148 Dep
033 Oslo

Oslo, den 30. september 2003

**RE: HØRINGSUTTALELSE-UTREDNING AV KONSEKVENSER AV HELÅRIG
PETROLEUMSVIRKSOMHET I OMRÅDET LOFOTEN-BARENTSHAVET**

Kjære Christer Geijerstam,
Vedlagt har jeg gleden av å oversendes den høringsuttalelse som partnerskapet Energy
Advisory Group har utarbeidet.

Energy Advisory Group er et partnerskap bestående av:

Tore Bergersen
Egil Bergsager
Jan Magne Heggelund
Trygve Nordby
Ivar Ramberg
Ivar Tangen

Vi takker for anledningen til å fremføre våre kommentarer og vurderinger til
høringsuttalelsen.

Med vennlig hilsen

Ivar Tangen
Partner Energy Advisory Group

partner of

energy advisory group

Høringsuttalelse. – Utredning av konsekvenser av helårig petroleumsvirksomhet i området Lofoten – Barentshavet (ULB).

Det vises til brev og uttalelser fra Olje og Energidepartementet vedrørende ULB.

Etter vår vurdering er det gjort et solid arbeid. Denne utredningen kommer som en videreføring av et betydelig antall meget omfattende konsekvensanalyser som er utført tidligere. EAG er enig i at kunnskapsgrunnlaget er generelt godt, slik det pekes på i rapporten. Det er knapt noe område i verden der det har vært foretatt så omfattende undersøkelser og konsekvensanalyser ved åpning; eller som i dette tilfelle, i stor grad gjenåpning; av områder for petroleumsvirksomhet.

Dersom det er politisk vilje, foreligger det etter vår vurdering solid faglig grunnlag for å utøve politisk lederskap som sikrer verdiskapning og arbeidsplasser, samtidig som man legger forholdene til rette for sameksistens med andre næringer og sikkerhetsmessig forsvarlig aktivitet som tar nødvendige miljøhensyn.

Generelt.

Vi har valgt å kommentere enkelte utvalgte sider av rapporten, og har lagt særlig vekt på det som er knyttet til verdiskapning og arbeidsplasser.

Metodikk.

Vi innser at i en konsekvensanalyse er det, som påpekt i rapporten, vanlig å legge vekt på "verst tenkelige hendelser." Denne rapporten er på ingen måte noe unntak i så henseende.

Ved å velge de verst tenkelige kombinasjoner av utslippsrater, varighet, tidspunkt for utslipp og null effekt av beredskap ved konsekvensvurderingene, gis det etter vår vurdering et urealistisk negativt risikobilde, selv om utredningens grunnkonklusjoner er positive. Riktignok har man fått fram den statistiske sannsynlighet som ofte er særdeles liten f.eks "Sannsynligheten for store oljeutslipp fra FPSO'er som er beregnet til ca. hvert 750. år.", men totalinntrykket blir likevel overveiende preget av negative risiki. Dette illustreres også ved at når man omtaler de positive konsekvenser ved oljevirksomheten knyttet til verdiskapning og arbeidsplasser, så legges det stor vekt på å få fram mulige negative sider. Kap. 4,5 er et eksempel på det.

De fleste av medlemmene i EAG har mye av sin bakgrunn fra kommuner utenfor Oslo. Tildels har noen også deltatt i lokalpolitikken. Sett med slike øyne, er det langt å foretrekke de utfordringer som følger med varig industriskapning og arbeidsplasser, enn de som følger med arbeidsledighet og fraflytting.

Kompetanse.

ULB adresserer spørsmålet om kompetanse på en måte som etter vår mening ikke er dekkende. I kap 4.4 heter det bl a.:

”Et stykke på vei kan norsk petroleumsindustri i dag beskrives som en relativt lukket næring der tersklene mht kostnader og kompetanse for å komme inn er svært høye. Mulighetene for nye aktører i nordnorsk næringsliv til å komme i positivt inngrep med petroleumsindustrien kan synes å være generelt små, men det finnes eksempler fra andre regioner med positive erfaringer.”

Dette er en særdeles lite dekkende beskrivelse. Det er ukvalifiserte utsagn som etter vår vurdering, er villedende mer enn veiledende. I noen grad minner utsagnene om slike som ble fremført da Oljedirektoratet og Statoil ble etablert i Stavanger. Få vil si at det har vært et stort problem.

En rekke tjenester vil måtte ytes lokalt, særlig knyttet til anleggsvirksomhet og drift. Dette vil enten kunne skje ved omstilling i lokalt næringsliv, ved nyetableringer eller ved at etablerte aktører skaper regional virksomhet. Der finnes betydelig kompetanse i Nord Norge i dag. Det gjelder både hva angår det som er industritilknyttet og det som er knyttet til offentlig sektor. Dessuten vil oljeaktiviteten kunne virke som en drivkraft også i denne sammenheng.

.Det finnes allerede i dag et stort antall mennesker i Nord Norge eller fra Nord Norge som er engasjert i oljevirksomheten. Dette er et godt utgangspunkt.

Avsluttende bemerkninger.

I det nylig publiserte ”Peroleumsressursene på norsk kontinentalsokkel 2003.” har Oljedirektoratet noen særdeles kloke betraktninger i innledningen. Der heter det bl.a.:

”Stortingsmelding nr 38 (2001-2002) påpekte forskjellen mellom en langsiktig utviklingsbane og en forvittringsbane, Utviklingsbanen forutsetter fortsatt aggressiv satsing på sektoren fra alle aktørene, mens forvittringbanen innebærer høsting av allerede vedtatte produksjonsplaner. Utviklingsbanen forutsetter også at både dagens og fremtidens krav til bærekraftig utvikling implementeres slik at tiltak kan settes inn der virkningene er størst i forhold til kostnadene. Forskjellen utgjør minst 2000 milliarder norske kroner, sannsynligvis mer enn det dobbelte dersom oljeprisen blir så høy som vi har sett de siste par årene. Det burde være grunnlag for å overføre disse verdiene fra ”bakke til bok”, men det krever vilje til handling.”

Det kaller på politisk handlekraft.

I forhold til ULB betyr det etter vår mening at:

- man åpner/gjenåpner de områder som omtales
- sikrer forutsigbarhet, både i lete og utvinningsfasen
- sikrer en bærekraftig utvikling som medfører sameskсистens med fiskerinæringen og sikkerhetsmessig forsvarlig aktivitet som tar nødvendige miljøhensyn.

mening ikke i tilstrekkelig grad er drøftet i konsekvensutredningen. Viktige faktorer i så henseende er:

- En betydelig del av de gjenværende ressursene antas å være i de områder som drøftes i ULB.
- Man må tillate selskapene å lete der de faktisk mener det er mulighet for å gjøre funn.
- Det er på ingen måte slik at olje og gassfeltenes beliggenhet er kjent, og at det bare er å gå ut for hvem som helst og bore når det passer. Ulike teorier hos selskapene gjør at geologisk mangfold er avgjørende for nasjonal suksess.
- Kontinuerlige oppgaver fra leting til produksjon er avgjørende for at man skal beholde kompetente selskap. Når slike selskap har forlatt et land, er terskelen meget høy for å komme tilbake.
- Teknologisk innovasjon og utvikling vil være avhengig av kontinuitet i virksomheten og plass for et visst mangfold av nisjeselskaper
- Kontinuerlig og forutsigbar leteaktivitet er av avgjørende betydning. Vi er i dag inne i en kritisk fase; illustrert ved at vi har det laveste nivå på antall letebrønner siden 1968.
- Der er viktige tidskrisiske faktorer knyttet til hvilken utviklingsbane man havner på. Det gjelder bl.a. rasjonell utnyttelse av infrastruktur "timing" i forhold til markedet etc.

Dersom Norge skal følge den langsiktige utviklingsbanen, er det etter vår vurdering avgjørende at man igjen åpner for leting i Nordland VI og Barentshavet og åpner for aktivitet i de uåpnede deler av Nordland VI, VII og Troms II samt nordlige del av Barentshavet. Det er lite ønskelig at det ved en slik åpning skal settes i gang omfattende aktivitet umiddelbart, men det er avgjørende at det legges opp til en langsiktig forutsigbarhet. Det gjelder i særdeleshet i letefasen.

Arbeidsplasser.

Kapittel 4 gir en interessant oversikt over effekten på arbeidsplasser i de kommuner som naturlig berøres av funn og produksjon i områder omtalt av ULB. I tillegg kommer ringvirkninger som i mindre grad er omtalt. Selv om man i kapittelet er påpasselig med å omtale de problem som kan tenkes ved tilvekst av nye arbeidsplasser, hva enten de er av permanent eller midlertidig karakter, så er det vår vurdering at verdiskapning og tilknyttede arbeidsplasser vil ha en meget positive effekt og på mange måter virke som en vitamininnsprøytning både i de kommuner som blir direkte berørt og omliggende distrikter. Med den erfaring vi har fra lokalt politisk arbeid, er vi overbevist om at opprettelse av arbeidsplasser ønskes velkommen og at de problem ULB meget påpasselig understreker, vil bli løst på en kompetent måte.

Det vil videre være slik at sysselsetningseffekter ikke bare vil være av betydning for landsdelen, men også for de norske eller utenlandske spesialiserte selskaper som betjener næringen og dermed komme landet forøvrig tilgode

Selv om det er i en tidlig fase, kan vi allerede fastslå at Snøhvit prosjektet har betydelige og positive ringvirkninger. Denne vurderingen er særlig fremtredende hos de som faktisk bor i området og berøres direkte.

Kunnskapshull.

Rapporten introduserer begrepet "kunnskapshull." Fornuftig anvendt, kan dette være et nyttig begrep, men det kan også lett misbrukes. Medlemmene i EAG representerer tilsammen betydelig erfaring fra forskningsmiljø. Det er knyttet både til professorater på Universitet, aktive perioder som forskere og ledere for forskningsinstitusjoner. Det er vår erfaring at det alltid er rom for ytterligere seriøs forskning innenfor et hvilket som helst tema. Der vil således alltid være hull som kan fylles.

Det er vår vurdering at slik det legges opp til at begrepet brukes i ULB, har det en rasjonell og nyttig verdi. Vi er imidlertid rimelig sikre på at vi framover vil få presentert en serie "kunnskapshull" som enkelte miljø - som ofte er ytterst vokale og lydhøre i debatten - vil mene er helt avgjørende å tette før man gjenåpner/åpner områdene omtalt i rapporten.

Utredningen skisserer en utbyggingsfase som først vil starte omlag 2008 og strekkes over en 15 års periode.

Det har skjedd en betydelig teknologisk utvikling i regi av selskapene selv og leverandørindustrien i løpet av den siste tiårsperiode innen oljevirksomheten. Det bør derfor legges til grunn en slik fortsatt, eller aksellererende utvikling av teknologi innen de fleste viktige områder. Ny teknologi kan forventes å øke utvinningspotensiale eller reduserer miljørisiko, og en rekke av de "kunnskapshull" som kan identifiseres av teknologisk art kan forventes å finne sin løsning innen utbygging blir aktuelt. Det bør imidlertid påpekes at teknologitilfanget er avhengig av en fortsatt kontinuerlig virksomhet, særlig for norsk -, men også for internasjonal leverandørindustri innen olje og gassutvinning, med særlig vekt på de spesielle forhold som vil finnes i Nordområdene.

Langsiktig utviklingsbane.

I St. Meld. 38 (2001-2002) omtales to alternative utviklingsbaner for utviklingen på norsk sokkel; den ene kalt "langsiktig utviklingsbane" og den andre "forvitningsbane," Forskjellen mellom dem er i realiteten om Norge skal være en stor og viktig olje og i økenede grad gassnasjon også etter 2050, eller om olje og gass alderen i realiteten skal være over omtrent i 2020 for Norges vedkommende. Utviklingsbanene er basert på Oljedirektoratets anslag av potensielle gjenværende ressurser.

Et av medlemmene i EAG hadde i mange år et medansvar for utviklingen av Oljedirektoratets prognoser og er således vel kjent med metodikken. Det er vår vurdering at anslagene er meget realistiske og at potensialet kan være enda større. Dette har sammenheng med at områder som er lite undersøkt, rent metodisk må tillegges en høy leterisiko.

Stortinget ga bred støtte for at man burde legge opp en politikk som sikter mot å oppnå den langsiktige utviklingsbanen. Det er imidlertid viktig å understreke at det er lett å komme inn i en utvikling som følger erosjonsbanen. Er man først kommet inn på den, så er det ikke slik at man senere uten videre kan ta et krafttak og komme opp på den langsiktige banen igjen. Det har sammenheng med en rekke forhold som etter vår

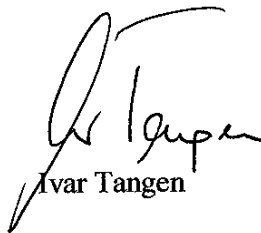
Vi har i mange år hatt en politikk langs disse retningslinjer i Norge. Det er en av grunnene til at andre land ofte ser hen til vår konsesjonspolitik when de skal utvikle sin egen.

Energy Advisory Group

Egil Bergsager

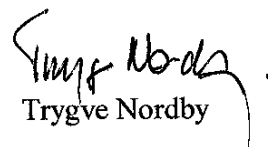
Jan Magne Heggelund
(sign)

Ivar Tangen

Tore Bergersen
(sign)

Lysaker 30.09.03

Trygve Nordby

Ivar Ramberg
(sign)